[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 346: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 400

ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ

ਬਨਾਮ

ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2493)

10 ਮਈ 2024

[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਕ ਅਰਥਾਤ 18ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਜ਼ਮਾਨਤ - ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ - ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ - ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 21.03.2024 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ-ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ - ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ - ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - 18ਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਕ ਹਨ - ਵਧੇਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 2022 ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ। [ਪੈਰਾ 7, 8, 15]

ਜ਼ਮਾਨਤ - ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ - ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 02.06.2024 ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ - ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਨਾ ਕਰਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ

ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 18]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸੀਬਾ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ ਪਿੰਟੂ ਬਨਾਮ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2024 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ 410; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, 2023 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 15099 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1978] 2 ਐਸਸੀਆਰ 272: (1978) 1 ਐਸਸੀਸੀ 405; ਮੁਕੇਸ਼ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰੀਆ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [2010] 5 ਐਸਸੀਆਰ 702: (2010) 15 ਐਸਸੀਸੀ 154; ਸੁਨੀਲ ਫੁਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2000] 1 ਐਸਸੀਆਰ 945: (2000) 3 ਐਸਸੀਸੀ 409; ਦਾਦੂ @ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [2000] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 703: 2000 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 479; ਸਿਧਾਰਮ ਸਤਲਿੰਗੱਪਾ ਮਹੇਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2010] 15 (ਏ.ਡੀ.ਡੀ.ਐਲ.) ਐਸਸੀਆਰ 201: (2011) 1 ਐਸਸੀਸੀ 694; ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1980] 3 ਐਸਸੀਆਰ 383: (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 565; ਸੈਂਟਰਲ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਜੋ ਨਾਥ ਗਾਂਗੁਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1986] 2 ਐਸਸੀਆਰ 278: (1986) 3 ਐਸਸੀਸੀ 156; ਅਨੁਕੂਲ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1997] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 641: (1997) 6 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਅਨੂਪ ਬਰਨਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ) [2023] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1: 2023 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 190; ਐੱਸ.ਆਰ. ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2001] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 621 : (2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 126; ਕੇ. ਆਨੰਦ ਨੰਬਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [1966] 2 ਐਸਸੀਆਰ 406: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 ਐਸਸੀ 657; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਚਿੰਤਾਮਨ ਦਿਘੇ [1990] 1 ਐਸਸੀਆਰ 73: (1990) 1 ਐਸਸੀਸੀ 397; ਅਥਰ ਪਰਵੇਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 2016 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 6662- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002; ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ; ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਅੱਤਲੀ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2493

2024 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀਸੀਆਰਐਲ ਨੰਬਰ 985 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 09.04.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਡਾ: ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਅਮਿਤ ਦੇਸਾਈ, ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਵੇਕ ਜੈਨ, ਮੁਹੰਮਦ. ਇਰਸ਼ਾਦ, ਰਜਤ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਕਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਾਦਾਨ ਫਰਾਸਾਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਚਿੱਤਰਾ ਕੁੰਭਟ, ਰਜਤ ਜੈਨ, ਸਾਦਿਕ ਨੂਰ, ਮੋਹਿਤ ਸਿਵਾਚ, ਕੌਸਤੁਭ ਖੰਨਾ, ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਨੇਏ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਚੌਹਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਸੂਰਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਵਿਵੇਕ ਗੁਰਨਾਨੀ, ਹਿਤਾਰਥ ਰਾਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਭਿਪ੍ਰਿਆ, ਕਾਰਤਿਕ ਸਭਰਵਾਲ, ਵਿਵੇਕ ਗੌਰਵ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਆਰਡਰ

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 21.03.2024 ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ DoE ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ।

4. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 03.05.2024 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ

---

1 ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਡੂਈ'

ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ।

5. ਡੂਈ ਨੇ 22.08.2022 ਨੂੰ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ ਐੱਚ.ਆਈ.ਯੂ-II/14/2022 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 17.08.2022 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 412ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 412ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 0032022A0053 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 7। ਇਹ ਆਰਸੀ 20.07.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਡੂਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 26.11.2022 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.12.2022 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੂਈ ਨੇ ਚਾਰ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

7. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਅਰਥਾਤ, 18ਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਆਮ ਚੋਣਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਰੀ ਹਨ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ - ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ।

8. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੋਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ 970 ਮਿਲੀਅਨ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 650-700 ਮਿਲੀਅਨ ਵੋਟਰ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ। ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.

3 ਵੇਖੋ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਲੈਂਡ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇਲੈਕੱਕਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1978) 1 ਐਸਸੀਸੀ.405

ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਧਰਮ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ

9. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

10. ਮੁਕੇਸ਼ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰੀਆ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

11. ਸੁਨੀਲ ਫੁਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਐਂਡ ਹੋਰ ਅਦਰਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1974 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਕਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਇੱਕ ਡਿਟੇਨੂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਅਤਿਅੰਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

12. ਦਾਦੂ @ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ6 ਵਿੱਚ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 19857 ਦੀ ਧਾਰਾ 32ਏ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

13. ਅਥਰ ਪਰਵੇਜ਼ਵ. ਰਾਜ", ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਨੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ, ਸਿੱਧਰਮ ਸਤਲਿੰਗੱਪਾ ਮਹੇਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

4 [2010]5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 702:(2010) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 154

5 [2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 945: (2000) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 409

6 [2000] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 703: (2000) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 437

7 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ

8 2016 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 6662.

ਅਤੇ ਹੋਰ 9, ਜੋ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ10, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਜੋ ਨਾਥ ਗਾਂਗੁਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"20. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਅੰਤਰਿਮ" ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵੀਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ, "ਅੰਤਰਿਮ" ਜ਼ਮਾਨਤ/"ਅੰਤਰਿਮ" ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਮੀਕਰਨ ਹਨ। "ਅੰਤਰਿਮ" ਮੁਅੱਤਲੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ "ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਆਧਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸੋਗ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੈਟਾਲਾਗ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਕਸਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।"

14. ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੌਂ (9) ਨੋਟਿਸਾਂ/ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ

---

9 [2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 201: (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 694

10 [1980]3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383 : (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 565

11 [1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 278: (1986) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 155

ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਗਸਤ 2022 ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ 21.03.2024 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਖੁਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਕਿ 18ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

16. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਡੀ.ਓ.ਈ. ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ:

(i) ਅਨੁਕੂਲ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 12" ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 62 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਹੈ।

(ii) ਕੇ. ਆਨੰਦ ਨੰਬਰਬਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ 14, ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

(iii) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਚਿੰਤਾਮਨ ਦਿਘੇਸ ਵਿੱਚ 16, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

12 [1997] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641 :(1997) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

13 ਦੇਖੋ ਅਨੂਪ ਬਰਾਂਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ), (2023) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.161, ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ। ਐੱਸ.ਆਰ. ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.126

14 [1966] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 406: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ.657

15 [1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 73: (1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.397

ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ।

17. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਪੈਰਾ 7, 8 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰੇ 7, 8 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੀਬਾ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ @ ਪਿੰਟੂ ਬਨਾਮ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਜਾਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਕੇਸ ਈਸੀਆਈਆਰ ਨੰਬਰ ਐੱਚ.ਆਈ.ਯੂ. -II/14/2022 ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 22.08.2022 ਤੋਂ 1 ਜੂਨ 2024 ਤੱਕ, ਯਾਨੀ ਉਹ 2 ਜੂਨ 2024 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ:

(ਏ) ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ;

(ਬੀ) ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

(ਸੀ) ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ:

(ਡੀ) ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ

---

16 2024 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ.410

17 2023 ਦੀ 17 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 15099

(ਈ) ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

19. ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਮਹੇਸ਼ ਡਾਲਵੀ, ਹਨੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ
(ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ: ਸ਼ਿਬਾਨੀ ਘੋਸ਼, ਐਡ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)